

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Sárdy Ildikó ügyvéd (1123 Budapest, Győri út 20.) által képviselt (.....) felperesnek a dr. Hatvani Miklós ügyvéd (8600 Siófok, Csiky Gergely u. 16.) által képviselt (.....) alperes elleni számlatartozás megfizetése iránti perében a Fővárosi Bíróság 2009. május 7-én kelt 22.G.40.561/2004/80. számú ítélete ellen felperes fellebbezése folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a perköltségre is kiterjedően megváltoztatja, a részítéletet módosítva alperes által fizetendő tőke összegét 5.085.756 (ötmillió-nyolcvanötezer-hétszázötvenhat) forintra leszállítja.

Kötelezi alperest, hogy 15 napon belül fizessen a felperesnek 150.000 (százötvenezer) forint első- és másodfokú együttes perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A peres felek 1998. március 9-én öt éves határozott időtartamra franchise szerződést kötöttek gépjármű üzemanyagtöltő állomás üzemeltetésére, standard szerint, kizárólag által forgalmazott üzemanyaggal, és az Kft. eladási programja keretében árusítani kívánt egyéb áruval. A szerződés értelmében alperes saját nevében saját számlájára üzemanyagok kiskereskedelmi forgalmazását, raktározását és az ezzel összefüggő egyéb tevékenység ellátását vállalta a bérleményét képező üzemanyag állomáson, a felperes mindenkor koncepciójának és üzemeltetési utasításainak megfelelően. Vállalta továbbá, hogy évente 1.400.000 liter üzemanyagot és 2.000 liter kenőanyagot vásárol, valamint, hogy nem ad el olyan üzemanyagot, vagy kenőanyagot, amelyet nem a felperestől, vagy nem annak közvetítésével szerzett be. A szerződés 6. pontja az áruforgalomra

és elszámolásra tartalmazott rendelkezést. A 6.1. pont kimondta, „Minden, az Kft., értékesítési programjába tartozó áru szállítására és beszerzésére az Kft. által a viszonteladókra mindenkor megállapított árak és feltételek irányadóak. A kereskedő üzemanyag beszerzési ára jelenleg az nettó nagykereskedelmi ár - 1 forint (a mellékletben szereplő hivatalos Kft. árlistája szerint) + mindenkori ÁFA + fuvarozási költségek + mindenkori ÁFA. Az a beszerzési árra vonatkozóan fenntartja a jogot az árváltoztatásra a saját beszerzési árainak változása esetére, vállalja azonban hogy az árváltoztatásról a Kereskedőt írásban értesíti.” E pontban rögzítették a felek azt is, hogy a kereskedő számára javasolt kiskereskedelmi árak kötelezettség nélküliek. A 6.2. pont szerint az alperes az átvett üzemanyag ellenértékét nyolc (8) nappal a szállítást követően banki átutalással volt köteles teljesíteni, illetve a bank leemelését tanúsító átutalási bizonylattal a kifizetést a Társaság részére igazolni. A 7.8. pont pedig úgy rendelkezett az „..... Kft.-vel szemben beszámításnak és visszatartásnak helye a szerződés megszűnése esetén sincs”.

A szerződés tartama alatt felperes több alkalommal értesítette alperest üzemanyag árváltozásról, közölve az alperes által üzemeltetett töltőállomásra, meghatározott időponttól vonatkozó, nettó átadási árakat, - azzal, hogy az ár „a szerződés szerinti kedvezményt magába foglaló ár” - továbbá az nettó nagykereskedelmi árakat, és a javasolt bruttó kiskereskedelmi árakat.

Az alperes 1999. február 16-i levelében kifogásolta, felperes vele szemben nem a szerződés 6.1. pontjában foglaltaknak megfelelően képzett árat alkalmaz.

Felperes 1999. május 11-én azt közölte alperessel, az 1998. március 9. és 1998. október 30. közötti időszak alatti üzemanyag-vásárlásra vonatkozó észrevételét megvizsgálta és a kérésnek helyt adott, ezen időszak alatt vásárolt 1.007.248 liter üzemanyag vonatkozásában literenként nettó 1 forintot jóváír.

1999. június 21-én kelt levelében egyebek mellett azt jelezte, az alperest megillető „nettó 1.007.248 forint” üzemanyagár kedvezményt csak abban az esetben áll módjában kifizetni, ha az alperes leszámlázza, s utalt arra is, 1998. november 1-jétől a szerződésnek megfelelően történtek a kiszámlázások.

A szerződés a határozott idő elteltével megszűnt, alperes azonban felperes utolsó számláit, fizetési felszólítás ellenére sem egyenlítette ki 11.293.370 forint összegben.

Ugyanakkor alperes 2003. március 24-én 7.597.779 liter üzemanyag tekintetében az 1 forint + 25 % áfa árkülönbözetre 9.497.224 forint értékben számlát állított ki, melyet a felperesi követeléssel szemben beszámítás útján kívánt érvényesíteni.

Felperes 2004. április 29-én előterjesztett keresetében alperest 11.293.370 forint és járulékai, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni számlatartozás címén.

Alperes azt nem vitatta, a felperes által követelt összeg az általa vásárolt, a felperes által leszámlázott utolsó üzemanyag mennyiségek ellenértéke. Ugyanakkor beszámítási kifogást terjesztett elő 9.505.860 forintra nézve. Arra hivatkozott, felperes az 1998. november és 2003. március közötti időszakban vásárolt 7.604.688 liter üzemanyag tekintetében ténylegesen nem biztosította a szerződés szerinti 1 Ft/liter összegű árengedményt, mert nem a valós nagykereskedelmi árakat vette alapul az ár megállapításánál, hanem az éppen 1 forinttal magasabb nagykereskedelmi árakat, vagyis árközlő levelében a árakat tüntette fel árként.

Állította, felperes a szerződés 6.1. pontjában azt vállalta, a mindenkor nagykereskedelmi árból 1 forint kedvezményt biztosít részére a szerződés egész tartama alatt. Felperes az árváltoztatás jogát csak arra az esetre tartotta fenn, ha saját beszerzési ára változik, az árképzés módjának módosítására a szerződés értelmében nem volt lehetősége. Utalt arra is, az árváltozást közlő levelekben a szerződés ezen pontjára hivatkozva közölte a nettó nagykereskedelmi árakat, tehát a felperes is a szerződésben foglalt árképzést tartotta irányadónak. Felperes azonban az eltérő árképzéssel szerződésszegést követett el, s ezzel alperesnek a beszámítással érvényesített kárt okozta, amelyet kamataival köteles megfizetni. További 1.537.857 forint tekintetében egyéb, a felek közötti elszámolás alapján őt megillető követelés beszámítását kérte.

Annak megállapítására, hogy felperes árközlései megfeleltek-e a szerződés 6.1. pontjában foglaltaknak, szakértő kirendelését kérte.

Felperes a beszámítási kifogás elutasítását kérte. Azt jogalapjában és összegszerűségében is vitatta. Elsősorban arra hivatkozott, a szerződés 7.8. pontja értelmében a számlaköveteléssel szemben az alperes beszámítási kifogást nem jogosult előterjeszteni sem a szerződés tartama, sem pedig annak megszűnése után. E körben kiemelte, előreszállított, alperesnek hitelkeretet, egyéb eszközöket biztosított, és annak érdekében, hogy mindenképpen hozzájusson a teljesítése ellenértékéhez, került sor az alperesi kötelezettségek szembeállításának jogáról való lemondásra. Alperes a részére rendszeresen megküldött árközlőket sem közvetlenül, sem közvetve visszatartás, vagy beszámítás útján nem kifogásolta. Állította, a nagykereskedelmi ára közömbös az általa alkalmazott nagykereskedelmi ár mértékének megállapításakor, az ugyanis beszerzési, üzletpolitikai és egyéb szempontok alapján határozandó meg, és az ár attól is függ, nagykereskedelmi, vagy kiskereskedelmi partner részére kerül-e üzemanyag értékesítésre. Kiemelte, a szerződés értelmében a saját beszerzési ára változása esetére fenntartotta az árváltoztatás lehetőségét. A szerződés megkötésének időpontjában az aktuálisan alkalmazott árképzést rögzítették, ezt támasztja

alá a „jelenleg” szó használata, azzal együtt, hogy biztosították a jogot az árképzés egyoldalú módosítására. Így nem arra vállalt kötelezettséget, hogy a mindenkor nettó nagykereskedelmi ár -1 forint kedvezményt biztosít alperes számára, hanem arra, hogy a mindenkor érvényes kereskedő üzemanyag beszerzési árról, azaz az átadási árakról értesíti alperest. Az a tény pedig, hogy helyt adott az alperesi észrevételnek, annyit jelent, a szerződéskötést követő időszakban még a szerződés megkötésének időpontjában aktuálisan és tájékoztató jelleggel rögzített árképzést alkalmazta. Beszerzési árai változásáról 2000. évre vonatkozóan kimutatást csatolt (F/10). S ugyancsak mellékelt a nagykereskedelmi árai változására vonatkozóan árlistát (6/F/11). Állította, az egyes számlákhoz tartozó nagykereskedelmi ár minden tekintetben egyezik a nagykereskedelmi árakat tartalmazó táblázatban foglalttal, alperes a szerződésnek megfelelően a nagykereskedelmi ár mínusz 1 forint beszerzési áron kapta az üzemanyagot.

Alperes hangsúlyozta, a felperesi előreszállítás nem indokolta a beszámítás kizárását. A kimutatásra nézve előadta, az abban szereplő nagykereskedelmi árak is azt bizonyítják, az átadási árak nem a szerződésben szabályozott árképzésnek feleltek meg, mivel egyes időszakban nem csak az 1 forintos kedvezményt nem adta meg felperes, hanem 11;17 forinttal is megkárosította. Utalt arra is, a szerződés 7.8. pontja jóerkölcsbe ütköző, a Ptk. 201.§ (2) bekezdése alapján semmis kikötés. Arra is hivatkozott, a szerződés számtalan felperesre kedvező, egyoldalúan előnyös rendelkezést tartalmaz, annak aláírására kényszerhelyzetben került sor, mivel azok nélkül a szerződés létre sem jöhetett volna.

Az elsőfokú bíróság szakértői bizonyítást folytatott. A szakértőként kirendelt feladatává tette annak megállapítását, az „alperes részére megküldött nettó átadási árakra vonatkozó közlések megfelelnek-e a felperes által kialakított nettó nagykereskedelmi áraknak, majd pedig, hogy munkálja ki a teljes szállított mennyiség figyelembe vételével kiszámított vételár közötti eltérést a „számlában alkalmazott árak és a nagykereskedelmi árak összehasonlítása” tárgyú táblázata szerint.

..... szakértő 2005. július 18-án előterjesztett szakvéleményében 14 értesítés és 19 számla megvizsgálását követően azt állapította meg, felperes 2001. október 3-ig 2.505.466,48 forinttal számlázott többet alperesnek a SAP táblázatában szereplő nagykereskedelmi árnál, ezen időponttól kezdve minden számlában alkalmazott ár megegyezett a nagykereskedelmi ár -1 forinttal. Összességében rögzítette, a „nettó átadási árakra” vonatkozó közlések részben felelnek meg a felperes által becsatolt „..... nettó nagykereskedelmi áraknak”.

A 2006. március 7-én előterjesztett szakvélemény kiegészítésében pedig további bizonylatok feldolgozását követően arra a következtetésre jutott, felperes 6.906.039 forinttal kevesebbet számlázott alperes részére a nagykereskedelmi árakhoz képest.

Felperes a kiegészített szakvéleményt elfogadta, utalva arra, az is azt erősíti meg, nem vállalt a szerződés teljes tartamára nézve a szerződésben megjelölt árképzési módszer alkalmazására nézve kötelezettséget.

Alperes a szakvéleményt nem fogadta el, kifogásolta a vizsgálati módszert, hangsúlyozva a szakértő időnként két-három eltérő nagykereskedelmi árhoz képest alakította ki szakvéleményét, nem adta indokát, melyiket milyen okból tekintette szakvéleménye alapjául szolgálónak.

Az elsőfokú bíróság 2006. április 25-én kelt 22.G.40.561/2004/31. számú rész- és közbenső ítéletével kötelezte alperest a kereseti követelés elismerésére figyelemmel, 11.293.370 forint és 3.819.579 forint után 2003. március 30-tól, 3.671.935 forint után 2003. április 1-jétől és 3.801.856 forint után 2003. április 2-től a teljesítésig járó mindenkorijegybanki alapkamat + 6 % mértékű kamat megfizetésére. Megállapította, az alperes által előterjesztett beszámítási kifogás jogalapja fennáll. A beszámítási kifogásösszepszerűségének vizsgálata tekintetében a tárgyalást elhalasztotta.

A felperes a beszámítási kifogás jogalapjának fennálltát megállapító közbenső ítéleti rendelkezéssel szemben benyújtott fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletének közbenső ítéleti rendelkezését hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a beszámítási kifogás teljes körű elbírálására utasította, kifejtve, a beszámítási kifogás jogalapja tárgyában közbenső ítélet nem volt hozható.

A beszámítási kifogás tekintetében megismételt eljárásban alperes beszámítási kifogását kártérítés címén, 9.497.224 forintban és annak 2003. március 24. napjától a megfizetésig számított törvényes mértékű kamataiban tartotta fenn. A szerződés 7.8. pontjának jó erkölcsbe ütköző voltára, szerződéskötéskori kényszerhelyzetére már nem hivatkozott.

Felperes változatlanul a beszámítási kifogás elutasítását kérte. Korábbi nyilatkozatai fenntartása mellett kiemelte, nem vállalt kötelezettséget arra, az árképzés alapját a szerződés teljes hatálya alatt az nagykereskedelmi ára képezi, ezért a nagykereskedelmi ár a jogvita eldöntése szempontjából közömbös, de egyébként is diszkrecionális joga saját nagykereskedelmi árának meghatározása. A szerződés nagykereskedelmi árra utalást nem tartalmaz, „elképzelhető, a szerződés aláírásakor az nagykereskedelmi ár a nagykereskedelmi ár alatt volt éppen 1 forinttal.” Úgy nyilatkozott, az 1998. március 9-1999. december 1. közötti

időszak nagykereskedelmi árlistáját nem tudja csatolni, mert azok a korábbi számlázási rendszerről a SAP rendszerre történt átállás folytán már nem elérhetők.

2009. március 18-án bejelentette, alperes a perbeli számlatartozását kifizette, a kifizetett számlaösszegek után az áfa visszaigényelhetővé vált, az alperesnek jogcímtől függetlenül már csak áfa nélküli követelése lehet.
Ismételten hangsúlyozta, a szerződésben kizárták, alperes vele szemben követelést számíthasson be.

Az elsőfokú bíróság újabb szakértőként igazságügyi könyvszakértőt rendelte ki. A szakértő feladatává tette egyebek mellett az egyes üzemanyag termékek nagykereskedelmi árainak meghatározását, annak megállapítását, a felperes által az alperes részére megküldött „nettó átadási árak-”ra vonatkozó közlések megfeleltek-e a felperes által kialakított „..... nettó nagykereskedelmi áraknak”, a szerződéskötést követően a felperes által alkalmazott árképzésben történt-e változás.

A szakértő 2008. május 14-én előterjesztett, 2008. november 10-én és 2009. április 28-án kiegészített szakvéleményében egyebek mellett rögzítette, a felperes által 6/F/11. szám alatt csatolt nagykereskedelmi árlista hiteles, hivatalos dokumentumként nem értékelhető, felperestől kérése ellenére nem kapta meg az árképzési szabályzatát, így az árképzést vizsgálni nem tudta. 1999. június 1-je és 2003. március 24-e közötti időszakban minden terméknél igazolható, az közléseken feltüntetett egységár és a nagykereskedelmi árlistán szereplő egységár egyezősége, azt lehet vélelmezni, felperesnek saját árképzése nem volt, a nagykereskedelmi árakat követte, azaz csak ez az egy hivatalos nagykereskedelmi ára volt termékenként és abból adott 1 Ft/liter engedményt partnereinek. Rögzítette továbbá 1999. június 1-jétől 2000. szeptember 14-ig, és a 2001. október 3-tól 2003. március 24-ig tartó időszakok alatt a „nem szerződésszerű” közlés miatt nem lehet azt megállapítani, a literenkénti 1 forint kedvezmény megadás megtörtént, a nagykereskedelmi árak megjelölésének hiányában azt kell vélelmezni, nem teljesült a kedvezmény megadása. A két időszak alatt leszállított üzemanyag mennyiséget 4.966.091 literben, a literenként 1 forinttal számolt kedvezmény összegét 4.966.091 forintban, míg a 25 % áfával növelt értéket 6.207.614 forintban határozta meg.

A szakértő vizsgálta az alperes által átadott CD lemez felperes más üzleti partnereivel kötött szerződéseit nettó nagykereskedelmi árra vonatkozó adatait is, s megállapította, ezen szerződésekben deklarált mindenkor nettó nagykereskedelmi ár a jelen jogviszonyban nem alkalmazható, azt másik szerződésre nem lehet kiterjeszteni, de ezen adatok megnövelik annak bizonyosságát, 1999. június 1-2000.szeptember 14 és 2001.október 3-2003. március 24-i időszakban nem volt szerződésszerű az árközlés.

Az alperes által kiállított 9.497.224 forint összegű számlára nézve kifejtette, felperes kifejezett kérésére csak számla kiállításával teljesülhetett a reklamált és elismert üzemanyag átadási árkedvezmény elszámolása. A számla adózási kötelezettség elszámolására csak javítás után lenne alkalmas, ez azonban nem érinti a bizonylaton megjelenő követelés iránti igényt.

Rámutatott, a felperes 2000. szeptember 15-től 2001. október 2-ig szerződésszerűen teljesített, mert előre közölte a nagykereskedelmi egységárakat és az 1 Ft/liter kedvezménnyel csökkentett átadási egységárakat is. A számlában szereplő adatokban azonban nem tüntette fel az engedmény összegét. Ebben a formában a bizonylatokon szereplő adatok együttesen igazolták az 1 Ft/liter + 25 % áfa kedvezmény megadását. Rögzítette azt is, a franchise szerződés és az árközlések adatai olyan számviteli dokumentumok, amelyek minden vásárlásnál előre biztosították az 1 Ft/liter + mindenkor (az 1999. június 1-jétől 2003. március 24-ig tartó időszakban érvényes 25 %-os mértékű) áfa felszámítását. Utalt arra is, alperes kártérítési igénye már nem számlakövetelés, hanem 9.497.224 forint fix összegű kártérítési igény, olyan követelés, amely a továbbiakban áfa körön kívüli gazdasági esemény, nem képez áfa alapot.

Felperes a szakvéleményt nem fogadta el, vitatta annak egyes megállapításait, így különösen a 6/F/11 számú árlistára nézve kifejtetteket, állítva a szakértő véleményét kompetenciáját meghaladóan, nem elfogulatlanul készítette el. Hangsúlyozta, a 6/F/11. számú nagykereskedelmi árlista a perbeli időszakban alkalmazott hivatalos nagykereskedelmi árlistája volt. Sérelmezte azt is, a szakértő áfával növelten számolt, a kedvezmény literenként kizárólag 1 forint lehet. Kifogásolta más franchise partnereivel, egyéb nagykereskedő partnereivel kötött szerződések figyelembe vételét utalva arra, azok más típusú szerződések, ezért az azokban alkalmazott ár nem hasonlítható össze.

2008. november 10-én pedig úgy nyilatkozott, a „franchise partnerek felé alkalmazott nagykereskedelmi árak megegyeztek a nagykereskedelmi árakkal, ez a gyakorlat 1999. június 6-ától dokumentált, a SAP rendszerbe a nagykereskedelmi árakat kellett felvinni.”

Alperes annyiban vitatta a szakvéleményben foglaltakat, álláspontja szerint a szakértői véleménnyel ellentétben „indirekt módon” megállapítható, hogy felperes a perbeli időszakban értékesített, összesen 7.597.779 liter üzemanyag tekintetében nem adta meg a kedvezményt.

Azt hangsúlyozta, felperes a szerződést megszegve nem biztosította a kedvezményt, az általa közölt ár áfával növelt értékének megfizetése folytán alappal tart igényt a kedvezmény áfával megemelt értékére, a számla kiállítását követően pedig az áfa összeget meg is fizette.

Az elsőfokú bíróság 2009. május 7-én kelt 22.G.40.561/2004/80. számú ítéletével kötelezte felperest alperesnek 9.497.224 forint, és ezen összeg után 2003. március

24-től a teljesítésig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összege, valamint 1.555.514 forint perköltség megfizetésére. Az ítélet indokolásában kifejtette, a szerződéses kikötés célja a franchise szerződés sajátosságaira figyelemmel a felek hosszú távú, kölcsönös gazdasági érdekeik figyelembe vétele és elérése. Az alperes, aki vállalta, hogy a felperes által nyújtott szolgáltatások mellett a beszerzési árban nyújtott kedvezmény ellenében kizárólag a felperestől szerzi be az általa forgalmazott árukat, nyilvánvalóan jogszerűen tarthatott igényt annak közlésére, vele szemben a felperes milyen módon alkalmaz kedvezményt. Ehhez szükséges volt a kedvezmény alapjának meghatározása is, nem csak a szerződéskötés időpontjára, hanem a teljes, hosszú távú együttműködés időtartamára. Felperes saját árképzésének alapját és módját meghatározta, annak változtatására vonatkozó jogát pedig kizárólag a beszerzési árak változása esetére tartotta fenn, ezért alperes jogszerűen igényli a meghatározott árképzés szerint kialakított ár alkalmazását. Rámutatott arra, amennyiben elfogadható lenne a második mondat tekintetében a felperesi érvelés, úgy az alperes kifogásának alapja akkor is fennállna, felperes köteles lenne igazolni, hogy az egyes időszakokra vonatkozóan megemelt árak összefüggenek saját beszerzési árainak változásával. Ezen értelmezést támasztja alá az is, felperes az alperes által 1999. február 16-i levélben kifogásolt árképzési gyakorlatát felülvizsgálta, és az alperesi igényt elismerte. Mindezek alapján úgy foglalt állást, alperes beszámítási kifogása megalapozott, s figyelemmel arra, a felek egyező nyilatkozata szerint alperes a részítelek szerinti kötelezettségének eleget tett, felperes kártérítésre köteles. Az összecszerűség meghatározásánál arra volt tekintettel, felperes a leszállított üzemanyag bruttó összegére állította ki a számlát, vagyis az 1 forint árkedvezmény elmaradására tekintettel a szerződéshez képest literenként 1 forint + áfa összegű számlát egyenlített ki az alperes.

A bizonyítékok értékelése körében rámutatott arra, felperes a saját nagykereskedelmi árai vonatkozásában ellentmondó nyilatkozatokat tett, önköltség-számítási szabályzattal, amely a nagykereskedelmi ár kalkulációjának alapjául szolgálhatna - hivatkozása szerint nem rendelkezik. A 6/F/11. számú árlistát összehasonlítva az alpereshez címzett árközlő levelekkel, egyezőség nem volt kimutatható. szakértő által előterjesztett vélemény ellentmondást mutatott a per egyéb adataival, ezért másik szakértő kirendelése vált szükségessé. először 3.871.846 liter, majd kiegészített véleményében 4.966.091 liter tekintetében állapította meg felperes a 6.1. pont szerinti kötelezettségvállalását nem teljesítette, mert nem közölte azt az általa alkalmazott nagykereskedelmi árat, amelynél a kedvezmény megadását vállalta, ezáltal a nem szerződészerű közlés miatt nem lehet azt megállapítani, a literenkénti 1 forint kedvezmény megadása megtörtént. Utalt arra, a szakértői vélemény rögzítette továbbá azt is, abban a szerződéses 1998. szeptember 11-től október 16-ig tartó időszakban, amikor a felperes elismerte és az addig értékesített mennyiség figyelembevételével a literenkénti 1 forint különbözetet meg is térítette alperesnek, 6 közlésből 2 esetben adta meg a termékenkénti nagykereskedelmi árat, tehát volt olyan érvényességi időszak, amikor a megadott, deklarált nagykereskedelmi árak esetén is elismerte, hogy 1 Ft/liter kedvezményt nem adta meg a partnerének. Ezt követően nyilatkozott úgy a

felperes, az általa alkalmazott nagykereskedelmi ár mindig azonos volt a nagykereskedelmi árral.

Rámutatott arra is, felperes a perbeli magatartásával a bizonyítást kifejezetten akadályozta. Erre tekintettel - miután a szakértő csaknem 5.000.000 liter üzemanyag tekintetében egyértelműen megállapította a kedvezmény megadásának elmaradását -, a bizonyítási eljárásbeli felperesi passzivitás, illetve az általa közölt, nyilvánvalóan ellentmondó nyilatkozatok és bizonyítékok úgy értékelhetők, az alperes által megjelölt időszakban a kedvezmény megadására egyáltalán nem került sor.

Az ítélettel szemben felperes fellebbezett jogi képviselő útján. Az ítélet megváltoztatását, a beszámítási kifogás elutasítását kérte. Változatlanul vitatta a beszámítási kifogás jogalapját és összegét is. Sérelmezte, az elsőfokú bíróság úgy döntött a 7.597.779 liter tekintetében a kártérítési kötelezettségéről, hogy szakértő is először csak 3.888.253 liter vonatkozásában állapította meg a kedvezmény elmaradását. Kifogásolta, a szakértő a közte és más üzleti partnerei között létrejött szerződések adataira alapozta véleményét, figyelmen kívül hagyva, ezen szerződések túlnyomó része más jellegű jogviszonyt tartalmazott, s ezen adatok alapján emelte meg 1.094.300 literrel azon üzemanyag mennyiséget, amelyre nézve a kedvezmény meg nem adását állapította meg. Azt is kifogásolta, az elsőfokú bíróság azon üzemanyag mennyiség tekintetében is kártérítésre kötelezte, amelyre nézve a szakértő ilyen megállapítást nem tett. Állította, alperes nem bizonyította, őt a szerződés alapján a nagykereskedelmi ár mínusz 2 forint kedvezmény illette meg, amelyet nem kapott meg. Utalt arra, a szakértő helyszíni szemlére irányuló kérése kivételével minden kérésnek eleget tett, az, hogy önköltség-számítási szabályzattal nem rendelkezett, illetve nyilvántartásai pontossága, naprakészsége esetleg kívánnivalót hagyott maga után, nem értékelhető rosszhiszemű perbeli magatartásként, bizonyítékként a terhére. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, szakértő teljesen eltérő következtetésre jutott azzal, 6.906.038 forint eltérést alperes javára állapított meg. Utalt arra is, az elsőfokú eljárásban a 25 % áfa jogosságát is kifogásolta.

Alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte helyes indokai alapján.

A fellebbezés az alábbiakra tekintettel részben megalapozott.

A Pp. 213.§ (2) bekezdése értelmében a bíróság a kereseti kérelmek felől vagy a kereseti kérelemnek önállóan elbírálható egyes részei felől részítélettel is határozhat, ha ebben a vonatkozásban további tárgyalásra nincs szükség, és ha a többi kereseti kérelem vagy beszámítási kifogás eldöntése végett a tárgyalást el kell halasztani.

E jogszabályhely azt is kimondja, a részítelet a később hozott ítélettel a beszámítási kifogásra, illetőleg a viszontkeresetre vonatkozó tárgyalás eredményéhez képest hatályon kívül helyezhető, vagy megfelelően módosítható.

Az adott ügyben az elsőfokú bíróság a felperes keresete tekintetében alperest marasztaló részíteletet hozott, míg az alperes szerződésszegésre alapított, kártérítés jogcímen előterjesztett beszámítási kifogását, az eljárást folytatva bírálta el.

Az elsőfokú bíróság a felek között létrejött franchise szerződést helyesen értelmezve állapította meg, felperes a szerződés teljes tartamára vállalta, az üzemanyagot az alperesnek literenként a mindenkor nettó nagykereskedelmi árát 1 forinttal csökkentve adja át (számlázza le), s ebből következően alperes jogszerűen igényli az így kialakított ár vele szembeni alkalmazását az együttműködés teljes idejére.

Azt is helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, mindazon esetekben is, amelyeknél az „árkedvezmény” megadása nem történt meg, a felperes a leszállított üzemanyag bruttó összegére állította ki a számlát, ezáltal alperes a szerződésben meghatározott átadási árhoz képest az átadási ár 1 forinttal és annak áfájával növelt értékét egyenlítette ki literenként.

Alperes kára tehát a felperes nem szerződésszerű teljesítése folytán abban mutatkozik meg, egy liter üzemanyagért 1 forint + áfa összeggel többet fizetett, ezen túlfizetés összegére tarthat kártérítésként igényt.

Tévedett azonban az elsőfokú bíróság, amikor az alperes beszámítással érvényesített kárigényét 7.597.779 liter üzemanyag vonatkozásában, vagyis a teljes 9.497.224 forint összegben megalapozottnak tekintette.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint ugyanis a igazságügyi szakértő által alaposan kimunkált, többször kiegészített, aggálytalannak tekinthető szakvéleményben foglaltak alapján az volt megállapítható, az árkedvezmény biztosítása csupán az 1999. június 1-jétől 2000. szeptember 14-ig, és a 2001. október 3-tól 2003. március 24-ig tartó időszakban, azaz 4.966.091 liter üzemanyag vonatkozásában maradt el, az ezt meghaladó üzemanyagra nézve a beszámítási kifogás megalapozatlan volt.

Ugyancsak tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a felperesre nézve, a részítelet figyelmen kívül hagyásával, marasztaló ítéletet hozott.

Nem vitásan alperes a részítelet alapján - annak természetéből adódóan - felperesnek fizetést teljesített. A megalapozottnak talált felperesi kereset alapján részítelettel marasztalt alperes beszámítási kifogása tárgyában folytatott további

eljárás eredményeként hozott ítélet azonban a felek közötti eredeti jogvita teljes lerázását jelentheti csak, s a beszámítás jellegéből fakadóan nem vezethet felperes marasztalásához. A Pp. 213.§ (2) bekezdésében foglaltak szerint a beszámítási kifogásra vonatkozó tárgyalás eredményéhez képest a részítélet hatályon kívül helyezésének vagy megfelelő módosításának lehet helye.

Tekintettel arra, az elsőfokú bíróság részítéletével az alperest a kereset szerint 11.293.370 forint és annak kamatai megfizetésére kötelezte, azonban a további eljárásban alperes beszámítási kifogása 6.207.614 forint és kamatai tekintetében megalapozottnak bizonyult, alperes ezen összegek 5.085.756 forint különbözete és ennek kamatai megfizetésére köteles.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján a perköltségre is kiterjedően megváltoztatta, s a Pp. 213.§ (2) bekezdése alkalmazásával módosítva a részítéletet az alperes által fizetendő tőkeösszeget 5.085.756 forintra leszállította.

A Fővárosi Ítéltábla a pernyertesség-pervesztesség megváltozott arányára (55 % - 45 %) tekintettel, a Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján kötelezte alperest a felperes felek által megelőlegezett költségek (kereseti-, fellebbezési illeték, szakértői díj), a Fővárosi Ítéltábla által megállapított másodfokú perköltségek, a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 2.§ (1) bekezdése, a 3.§ (2) bekezdés a)-b) pontja, (5) bekezdése, 4/A.§ alkalmazásával megállapított ügyvédi munkadíjból álló költségek arányos részének egybeszámításával meghatározott első- és másodfokú együttes perköltsége megfizetésére.

Budapest, 2009. december 11.

. Rózsa Éva s.k.
a tanács elnöke

Dr. Rutkai Éva s.k.
előadó bíró

. Felker László s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Sárközi Veronika

bíróági ügyintéző